శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

॥ పంచషష్టితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచషష్టితమః సర్గః ॥

పర్యాయేణ వానరైః స్వస్వదూరగమనశక్తిపరిమాణస్య ప్రతిపాదనం జాంబవదంగదయోః సంలాపో జాంబవతో హనుమంతం ప్రేరయితుం తత్పార్శ్వే గమనం

అథాంగదవచః శ్రుత్వా తే సర్వే వానరర్షభాః।
స్వం స్వం గతౌ సముత్సాహమూచుస్తత్ర యథాక్రమం ॥ **4.65.1** ॥

గజో గవాక్షో గవయః శరభో గంధమాదనః।
మైందశ్చ ద్వివిదశ్చైవ సుషేణో జాంబవాంస్తథా ॥ **4.65.2** ॥

ఆబభాషే గజస్తత్ర ప్లవేయం దశయోజనం।
గవాక్షో యోజనాన్యాహ గమిష్యామీతి వింశతిం ॥ **4.65.3** ॥

శరభో వానరస్తత్ర వానరాంస్తానువాచ హ।
త్రింశతం తు గమిష్యామి యోజనానాం ప్లవంగమాః ॥ **4.65.4** ॥

ఋషభో వానరస్తత్ర వానరాంస్తానువాచ హ।
చత్వారింశద్ గమిష్యామి యోజనానాం న సంశయః ॥ **4.65.5** ॥

వానరాంస్తు మహాతేజా అబ్రవీద్ గంధమాదనః।
యోజనానాం గమిష్యామి పంచాశత్తు న సంశయః ॥ **4.65.6** ॥

మైందస్తు వానరస్తత్ర వానరాంస్తానువాచ హ।
యోజనానాం పరం షష్టిమహం ప్లవితుముత్సహే ॥ **4.65.7** ॥

తతస్తత్ర మహాతేజా ద్వివిదః ప్రత్యభాషత।
గమిష్యామి న సందేహః సప్తతిం యోజనాన్యహం ॥ **4.65.8** ॥

సుషేణస్తు మహాతేజాః సత్త్వవాన్ కపిసత్తమః।
అశీతిం ప్రతిజానేఽహం యోజనానాం పరాక్రమే ॥ **4.65.9** ॥

తేషాం కథయతాం తత్ర సర్వాంస్తాననుమాన్య చ।
తతో వృద్ధతమస్తేషాం జాంబవాన్ ప్రత్యభాషత ॥ **4.65.10** ॥

పూర్వమస్మాకమప్యాసీత్ కశ్చిద్ గతిపరాక్రమః।
తే వయం వయసః పారమనుప్రాప్తాః స్మ సాంప్రతం ॥ **4.65.11** ॥

కిం తు నైవం గతే శక్యమిదం కార్యముపేక్షితుం।
యదర్థం కపిరాజశ్చ రామశ్చ కృతనిశ్చయౌ ॥ **4.65.12** ॥

సాంప్రతం కాలమస్మాకం యా గతిస్తాం నిబోధత।
నవతిం యోజనానాం తు గమిష్యామి న సంశయః ॥ **4.65.13** ॥

తాంశ్చ సర్వాన్ హరిశ్రేష్ఠాంజాంబవానిదమబ్రవీత్।
న ఖల్వేతావదేవాసీద్ గమనే మే పరాక్రమః ॥ **4.65.14** ॥

మయా వైరోచనే యజ్ఞే ప్రభవిష్ణుః సనాతనః।
ప్రదక్షిణీకృతః పూర్వం క్రమమాణస్త్రివిక్రమం ॥ **4.65.15** ॥

స ఇదానీమహం వృద్ధః ప్లవనే మందవిక్రమః।
యౌవనే చ తదాసీన్మే బలమప్రతిమం పరం ॥ **4.65.16** ॥

సంప్రత్యేతావదేవాద్య శక్యం మే గమనే స్వతః।
నైతావతా చ సంసిద్ధిః కార్యస్యాస్య భవిష్యతి ॥ **4.65.17** ॥

అథోత్తరముదారార్థమబ్రవీదంగదస్తదా।
అనుమాన్య తదా ప్రాజ్ఞో జాంబవంతం మహాకపిః ॥ **4.65.18** ॥

అహమేతద్ గమిష్యామి యోజనానాం శతం మహత్।
నివర్తనే తు మే శక్తిః స్యాన్న వేతి న నిశ్చితం ॥ **4.65.19** ॥

తమువాచ హరిశ్రేష్ఠం జాంబవాన్ వాక్యకోవిదః।
జ్ఞాయతే గమనే శక్తిస్తవ హర్యృక్షసత్తమ ॥ **4.65.20** ॥

కామం శతసహస్రం వా నహ్యేష విధిరుచ్యతే।
యోజనానాం భవాఞ్శక్తో గంతుం ప్రతినివర్తితుం ॥ **4.65.21** ॥

నహి ప్రేషయితా తాత స్వామీ ప్రేష్యః కథంచన।
భవతాయం జనః సర్వః ప్రేష్యః ప్లవగసత్తమ ॥ **4.65.22** ॥

భవాన్ కలత్రమస్మాకం స్వామిభావే వ్యవస్థితః।
స్వామీ కలత్రం సైన్యస్య గతిరేషా పరంతప ॥ **4.65.23** ॥

అపి వై తస్య కార్యస్య భవాన్ మూలమరిందమ।
తస్మాత్ కలత్రవత్ తాత ప్రతిపాల్యః సదా భవాన్ ॥ **4.65.24** ॥

మూలమర్థస్య సంరక్ష్యమేష కార్యవిదాం నయః।
మూలే హి సతి సిధ్యంతి గుణాః సర్వే ఫలోదయాః ॥ **4.65.25** ॥

తద్ భవానస్య కార్యస్య సాధనం సత్యవిక్రమ।
బుద్ధివిక్రమసంపన్నో హేతురత్ర పరంతప ॥ **4.65.26** ॥

గురుశ్చ గురుపుత్రశ్చ త్వం హి నః కపిసత్తమ।
భవంతమాశ్రిత్య వయం సమర్థా హ్యర్థసాధనే ॥ **4.65.27** ॥

ఉక్తవాక్యం మహాప్రాజ్ఞం జాంబవంతం మహాకపిః।
ప్రత్యువాచోత్తరం వాక్యం వాలిసూనురథాంగదః ॥ **4.65.28** ॥

యది నాహం గమిష్యామి నాన్యో వానరపుంగవః।
పునః ఖల్విదమస్మాభిః కార్యం ప్రాయోపవేశనం ॥ **4.65.29** ॥

నహ్యకృత్వా హరిపతేః సందేశం తస్య ధీమతః।
తత్రాపి గత్వా ప్రాణానాం న పశ్యే పరిరక్షణం ॥ **4.65.30** ॥

స హి ప్రసాదే చాత్యర్థకోపే చ హరిరీశ్వరః।
అతీత్య తస్య సందేశం వినాశో గమనే భవేత్ ॥ **4.65.31** ॥

తత్తథా హ్యస్య కార్యస్య న భవత్యన్యథా గతిః।
తద్ భవానేవ దృష్టార్థః సంచింతయితుమర్హతి ॥ **4.65.32** ॥

సోఽంగదేన తదా వీరః ప్రత్యుక్తః ప్లవగర్షభః।
జాంబవానుత్తమం వాక్యం ప్రోవాచేదం తతోఽంగదం ॥ **4.65.33** ॥

తస్య తే వీర కార్యస్య న కించిత్ పరిహాస్యతే।
ఏష సంచోదయామ్యేనం యః కార్యం సాధయిష్యతి ॥ **4.65.34** ॥

తతః ప్రతీతం ప్లవతాం వరిష్ఠ -
మేకాంతమాశ్రిత్య సుఖోపవిష్టం।
సంచోదయామాస హరిప్రవీరో
హరిప్రవీరం హనుమంతమేవ ॥ **4.65.35** ॥

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
కిష్కింధాకాండే పంచషష్టితమః సర్గః ॥